

Maak een foto

Lees eerst, samen met de leerlingen, het verhaal van Don Quichot op de website, voordat er aan de drama-opdracht wordt gewerkt. De drama-opdracht bestaat uit het maken van tableaux naar aanleiding van het verhaal van Don Quichot.

Wat is een tableau?

Een tableau is als het ware een driedimensionaal schilderij; een tafereel van een situatie uitgebeeld door een groep mensen.

Waar moet u op letten als u een tableau maakt?

- Geef de groep een goede situatie om uit te beelden
- Welke rollen zijn er? Zijn er hoofdrollen en ‘figuranten?’
- Verdeel de rollen.
- Wat voelen de verschillende personen?
- Waar sta je in het tableau ten opzichte van de andere personen?
- Wat laat je zien met je lijf?
- Zijn de bewegingen groot genoeg?
- Is de situatie/gebeurtenis duidelijk?

De foto's op de website zijn gemaakt door leerlingen van de basisschool 'Het Gein' naar aanleiding van de dansvoorstelling *Don Quichot*.

Bij elke foto kunt u vragen waar de leerlingen denken dat de foto over gaat?

Welke titel zou de foto hebben?

De opdrachten kunnen op verschillende manieren worden uitgevoerd.

U kunt ervoor kiezen de opdrachten klassikaal te laten uitvoeren.

Als u de leerlingen zelfstandig aan het werk zet, moet u de klas in groepjes van vier of vijf leerlingen verdelen.

U kunt er voor kiezen alle opdrachten te doen. U kunt ook beslissen één of twee situaties te kiezen en daar verschillende tableaux bij te laten bedenken.

Als vooroefening kunt u de voorbereidende drama-opdracht doen met de hele klas.

Belangrijk is dat u een situatie kiest waarbij de leerlingen worden uitgedaagd en ze zelf kunnen fantaseren.

Als groepjes het aan elkaar tonen dan is de kijkopdracht voor de toeschouwers; ‘welke situatie wordt er uitgebeeld?’ ‘Komt het tableau duidelijk over?’

> Idee: Maak op school een foto-expositie van de diverse Don Quichot-tableaus. Stuur de beste foto's digitaal naar educatie@het-muziektheater.nl en vermeld de naam van uw school en de titel van het tableau. Wij plaatsen uw reactie op de speciale Don Quichot-gastensite.

Hieronder volgen een aantal opdrachten voor de leerlingen.

Vorbereidende drama-opdracht

In de voorstelling Don Quichot wordt veel verteld met behulp van gebaren. Met die gebaren beelden de dansers de emoties van de personages uit.

Zo komen, onder andere, de volgende emoties voor in de voorstelling:

- Verwarring
- Zelfverzekerdheid
- Verdriet
- Plezier
- Opluchting
- Paniek
- Hoop
- Woede
- Jaloezie
- Aanbidding
- Verliefdheid

> Opdracht 1: Kies een emotie. Maak een standbeeld van jezelf in die emotie.

> Opdracht 2: Vraag en antwoord. Laat iemand anders een standbeeld maken in precies de tegenovergestelde emotie. Bijvoorbeeld: *vrolijk* tegenover *verdrietig* of *stoer* tegenover *verlegen*.

Tableau 1: Is hij gek geworden?

Basilio en Kitri vluchten en komen terecht bij rondreizende artiesten. Don Quichot reist Kitri en Basilio achterna. Hij ziet gevaarlijke monsters die Kitri bedreigen. Don Quichot weet niet dat het de verklede toneelspelers zijn. Don Quichot laat zich niet door Sancho Panza ompraten en gaat met de 'monsters' in gevecht. Praat met de leerlingen over wat gek is: wat de een gek vindt, kan voor de ander normaal zijn. Denk daarbij aan de opmerking van de kinderen; "Papa, doe eens effe normaal!"

> Verzin een tableau waarin Don Quichot als 'gek' wordt gezien, omdat hij de werkelijkheid anders ziet dan de anderen.

Tabelau 2: Waar of niet waar?

Don Quichot heeft een grote verbeelding. Andere mensen snappen hem niet.

Ze vinden zijn fantasie gek of soms zelfs gevaarlijk. Ze begrijpen niets van hem.

Praat met de leerlingen over een situatie waar iemand een bijzonder, vreemd, onvoorstelbaar verhaal vertelt. De mensen luisteren maar geloven er niets van. Misschien lachen ze hem of haar wel uit.

> Maak een tableau van Don Quichot op het dorpsplein en zijn ongelovige toeschouwers.

Tableau 3: Dulcinea

Don Quichot wordt door de toneelspelers neergeslagen en valt flauw. Hij droomt van de wereld van de Triades, elfachtige wezens. Een van de Triades lijkt op zijn geliefde Dulcinea.

Hij is blij, maar ook in de war. Droomt hij... of is ze het echt?

Ken je het gevoel: is dit nou echt of droom ik?

'Knijp me eens, dan weet ik zeker dat ik niet droom!'

> Maak een tableau van de toneelspelers in gevecht met Don Quichot.

> Maak een tableau van iets spannends of moois, waar Don Quichot van droomt.

Tableau 4: 't Einde of een nieuw begin?

Als je erg verliefd bent, zoals Basilio en Kitri, dan wil je wel eens rare dingen doen.

Wat denk je dat Basilio gaat doen om toch te kunnen trouwen met Kitri?

> Maak een tableau met Basilio, Gamache, Kitri en de vader van Kitri.

Wie ben ik?

> Een centrale vraag in de voorstelling Don Quichot is: *hoe zie ik mijzelf en komt dat overeen met het beeld dat een ander van mij heeft?* De volgende interviewopdracht biedt leerlingen de mogelijkheid dat te onderzoeken. De opdracht kan worden gedaan als keuzeopdracht door een groepje van 3 kinderen, of uitgevoerd worden als klassikale opdracht.

Organisatie:

- kind 1 is spelleider en stelt de vragen
- kind 2 antwoordt voor zichzelf (op papier, kind 3 mag niet afkijken)
- kind 3 raadt welke antwoorden kind 2 heeft gegeven.
- na het beantwoorden van de vragen worden de antwoorden met elkaar vergeleken en besproken en daarna kunnen de rollen worden verwisseld.

Mogelijke interviewvragen (laat de kinderen ook zelf vragen bedenken!)

- Welke kleur ogen heb je?
- Wat is je lievelingskleur?
- Wat is je leukste vak op school?
- Wat eet je het liefst?
- Met wie speel je graag?
- Ben je gauw boos?
- Welke dingen vind je grappig?
- Wat doe je in je vrije tijd?

Mogelijke vervolgoopdracht: portrettekenen

- maak groepjes van 2.
- kind 1 tekent zichzelf met behulp van een spiegel, kind 2 tekent ook kind 1. De portretten worden naast elkaar opgehangen zonder naam. De andere leerlingen van de klas raden wie er getekend is. De volgende les kunnen de rollen worden gewisseld.

> Is het mogelijk portretten naar ons toe te sturen? Zet de naam van de leerling en van de school op de brief en de foto. Wij plaatsen het materiaal dan op de speciale Don Quichot-gastenwebsite. educatie@het-muziektheater.nl

Onderweg

De voorwerpen die een mens om zich heen verzamelt zeggen veel over de persoon. Ook kinderen hebben dingen waar ze aan gehecht zijn. Iedereen heeft spullen die je aan andere mensen doen denken. Deze opdracht gaat over op reis gaan en over 'ik' en de wereld om mij heen waar ik het meest van houd.

U vraagt aan de kinderen: Don Quichot gaat op reis samen met Sancho Panza. Wat neemt hij mee van thuis denk je?

Stel, dat jullie op een lange reis gaan. Wat zouden jullie meenemen?

Opdracht

De kinderen maken eerst een koffertje van karton. De koffer kan open zijn bijvoorbeeld door een deksel van een schoendoos te gebruiken. Een handvat van een reep karton wordt eraan geniet.

De binnenkant van de deksel beplakken of beschilderen de kinderen in hun lievelingskleuren.

Hieronder uitgangspunten voor de opdracht:

'Wat zou je op reis mee willen nemen? Misschien wel je zusje, maar die past natuurlijk niet in de koffer. Zoek, teken of knutsel iets dat je aan haar doet denken. Dat 'iets' staat symbool voor je zusje en dat plak je in de koffer. Ook (abstracte) dingen, zoals de zee, het bos of vriendschap kun je in de koffer doen. Door er een symbool voor te vinden of te maken.'

Voorbeelden van wat een symbool kan zijn:

- de zee > een schelp
- je poes > een paar kattenbrokjes
- je fiets >- een medaille die je won bij een fietswedstrijd, een foto of een fietsventiel.

Beschrijf in een brief wat er in je koffer zit en waarom je die spullen hebt gekozen.

Ik ga op reis en neem mee...

> Is het mogelijk een foto van de koffer en de brief naar ons toe te sturen? Zet de naam van de leerling en van de school op de brief en de foto. Wij plaatsen het materiaal dan op de speciale Don Quichot-gastenwebsite. educatie@het-muziektheater.nl

Knettergekke liefdesgedichten

Een limerick voor Dulcinea

- een limerick is een rijmend gedicht, het is vaak vrolijk en grappig.
- een limerick bestaat uit 5 regels.
- een limerick rijmt volgens het 'aa-bb-a' schema

Bedenk een eerste zin.

Verzamel rijmwoorden bij het laatste woord van die zin.

Bedenk dat ook de laatste zin op zin 1 en 2 moet rijmen.

Maak het dus niet te moeilijk.

Rijmen kan met de hele klas.

Laat kinderen alleen of in tweetallen lijstjes met rijmwoorden maken op een gegeven woord
bijv. 'droom.'

Maak samen met de leerlingen een voorbeeldlimerick:

*Een ridder met een mooie droom,
zag Kitri al wonen in zijn home.
Maar Kitri danst weg met haar stoere kapper,
die is, zeg nou zelf, toch vele malen knapper.
De droom spat uiteen, het was een fantoom*

*Er was eens een Don in Spanja
Die dronk als hij dorst had graag ranja
Dulcinea mijn lief
Die drank houdt mij vief
En 't is gezonder dan cola*

Een haiku voor Dulcinea

- een haiku schrijven is met weinig woorden veel zeggen!
- een haiku heeft maar 3 regels, die regels bestaan uit 5 – 7 – 5 lettergrepen.
- de regels worden in één adem achter elkaar gelezen.

Een haiku bevat een woord uit de natuur.

Daarbij het gevoel, de gedachten, die dat woord oproepen.

Deze haiku is daarnaast ook nog gerelateerd aan de liefde.

Bedenk samen met de leerlingen woorden.

Maak een woordveld op het bord, associeer.
Denk aan een bloem, dier, natuurverschijnsel, landschap.
Probeer daarbij wat prachtwoorden voor Dulcinea te bedenken.

De blauwe hemel
Ik kijk naar verre vogels
Jij, de zon, die licht

Een rondeel over de liefde van Don Quichot voor Dulcinea

Een liefdesgedicht heeft te maken met overdrijving. Je voelt alles veel sterker dan anders.
“Als ik je zie dan vliegt mijn hart naar jou”

Maak lijstjes met overdrijvingen. Bijvoorbeeld:
Chocola is zoet, maar een kus van Dulcinea is duizendmaal zoeter.
Beyoncé zingt mooi, maar de stem van Dulcinea is veel mooier.
Een konijn is zacht en lief, maar Dulcinea is zachter dan het zachtste konijntje.

Probeer zo'n overdrijving te gebruiken in het rondeel.
Een rondeel heeft acht regels:
Regel 1 komt terug als regel 4 en als regel 7,
Regel 2 en 8 zijn ook gelijk,
Regel 3, 5 en 6 staan op zichzelf.

De zinnen van een rondeel kunnen beginnen met een hoofdletter en eindigen op een punt.
Dat is echter geen verplichting. Een rondeel hoeft ook niet te rijmen.
Wil je dat toch proberen?
Laat regel 5 of 6 dan rijmen op regel 1 of 2.
Bij het schrijven van een rondeel kun je afspreken om allemaal met dezelfde regel te beginnen. Denk aan “Een Don met vlinders in zijn buik”.

Of kies een andere zin waardoor je begrijpt dat het over de liefde gaat.

1. een Don met vlinders in zijn buik
2. ziet de mooie Kitri aan voor zijn bruid
3. ach, maar Kitri is verliefd op een stoere, sterke, kapper
4. een Don met vlinders in zijn buik
5. rukt er daarom voor een heldendaad op uit
6. voor Kitri vecht hij met molens groot als reuzen

7. een Don met vlinders in zijn buik
8. ziet de mooie Kitri aan voor zijn bruid

Wanneer de leerlingen nog nooit eerder een rondeel hebben geschreven, schrijf er dan eerst een klassikaal. De kinderen kunnen het ook in een groepje proberen.

Laat de leerlingen de rondelen na afloop aan elkaar voorlezen.

**> Is het mogelijk gedichten een foto van de koffer en de brief naar ons toe te sturen? Zet de naam van de leerling en van de school op het gedicht, de brief en de foto. Wij plaatsen het materiaal dan op de speciale Don Quichot-gastenwebsite.
educatie@het-muziektheater.nl**

Maak een kostuum

Vakgebied: Beeldende vorming

Domein: textiel

Nodig:

- werkblad ‘de aankleedpoppen’
- wit papier, gekleurd papier, verschillende stukjes stof, aluminiumfolie
- kleurpotloden of stiften (kies wat je zelf het leukste lijkt!)
- versierspullen, bijvoorbeeld glitter, stof en/of crêpepapier
- lijm

Lesverloop:

Deze les is ideaal om in te passen in het zelfstandig werk. Het is de bedoeling dat de benodigde materialen in de klas aanwezig zijn. U zorgt ervoor dat het materiaal op een duidelijke plek ligt in de klas zodat de kinderen er gemakkelijk bij kunnen.

U zorgt ervoor dat de kinderen de opdracht hebben en legt de benodigde materialen klaar.

U kunt de opdracht toelichten en de kinderen wijzen waar zij de benodigde materialen kunnen vinden. In principe kunnen de kinderen nu zelfstandig aan de slag.

Kostuums ontwerpen voor de dansers!

Balletdansers dragen vaak prachtige kostuums! Voor elk nieuw ballet worden kostuums ontworpen door een kostuumontwerper. Kostuums ontwerpen is niet eenvoudig.

De kostuums moeten aan verschillende eisen voldoen. Een kostuum moet niet alleen prachtig zijn om naar te kijken. Het kostuum moet ook goed bij het verhaal passen en de danser moet er natuurlijk goed in kunnen bewegen.

Een kostuum in 4 simpele stappen!

- > **Stap 1** Neem werkblad 1 en knip het model uit. Bepaal voor welk personage uit het ballet jij een kostuum gaat ontwerpen. Geef de pop een bijpassend kapsel en kleur de pop in. Let op: als je onder de voeten een strook van ongeveer twee centimeter er aan knipt kun je je pop overeind zetten.

> **Stap 2** Kijk goed naar de aankleedpop. Let op de verhoudingen! Knip uit de verschillende soorten papier, de stof en het aluminiumfolie een kostuum voor de pop. Let op dat het kostuum straks past! Het kostuum mag ook uit losse stukjes bestaan.

> **Stap 3** Als je pop klaar is kun je hem exposeren. Maak er een bordje bij wie het is.

> **Is het mogelijk de ontwerpen te fotograferen en naar ons toe te sturen? Zet de naam van de leerling en van de school op het ontwerp. Wij plaatsen het materiaal dan op de speciale Don Quichot-gastenwebsite. educatie@het-muziektheater.nl**

De verschillende rollen in het ballet Don Quichot

Kitri - een mooi meisje, de dochter van de herbergier Lorenzo

Basilio – de kapper

Lorenzo - vader van Kitri, herbergier (eigenaar van een soort hotel)

Gamache - rijke man

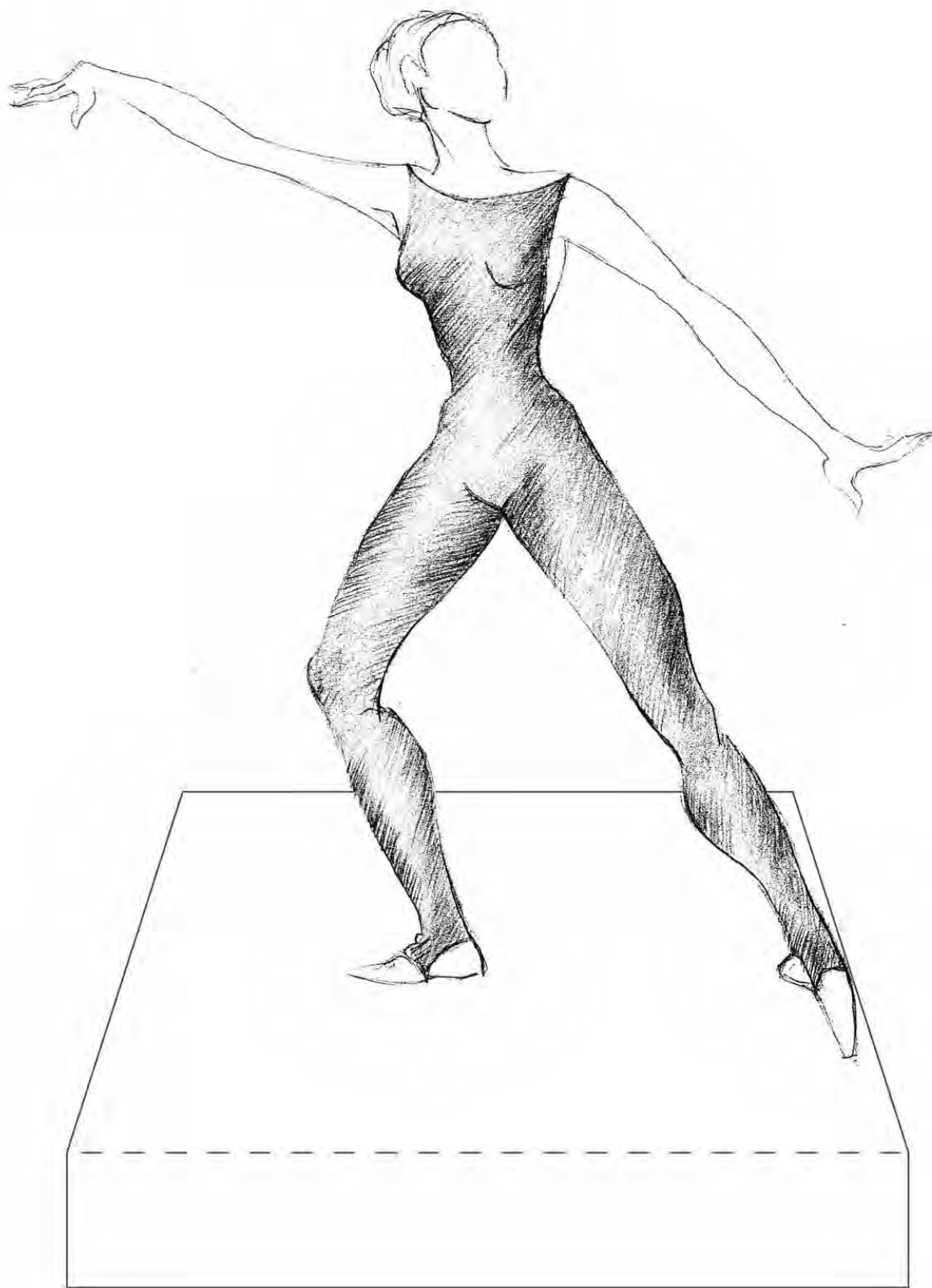
Don Quichot - oude bijzondere man, een dromer

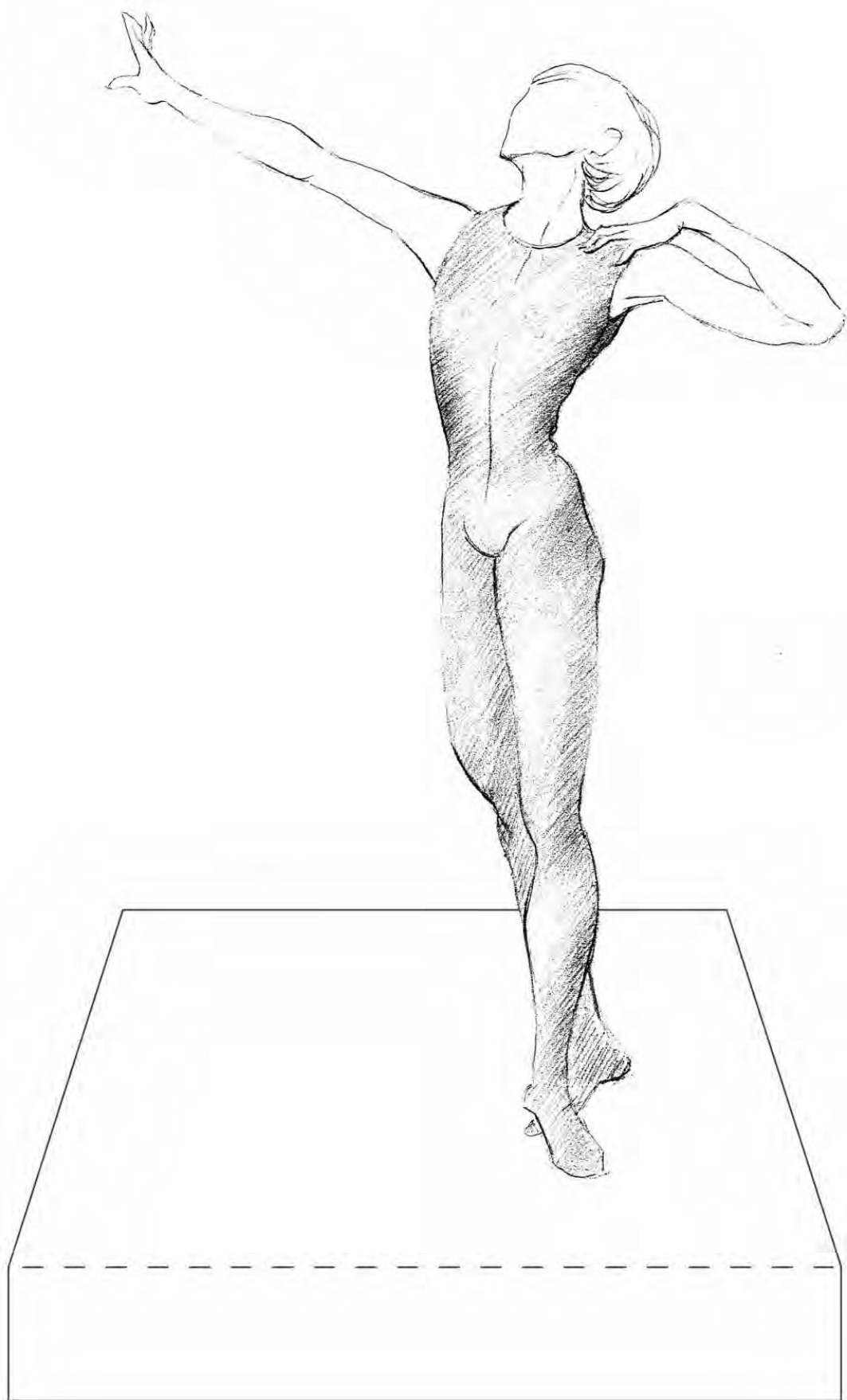
Sancho Panza - een arme boer

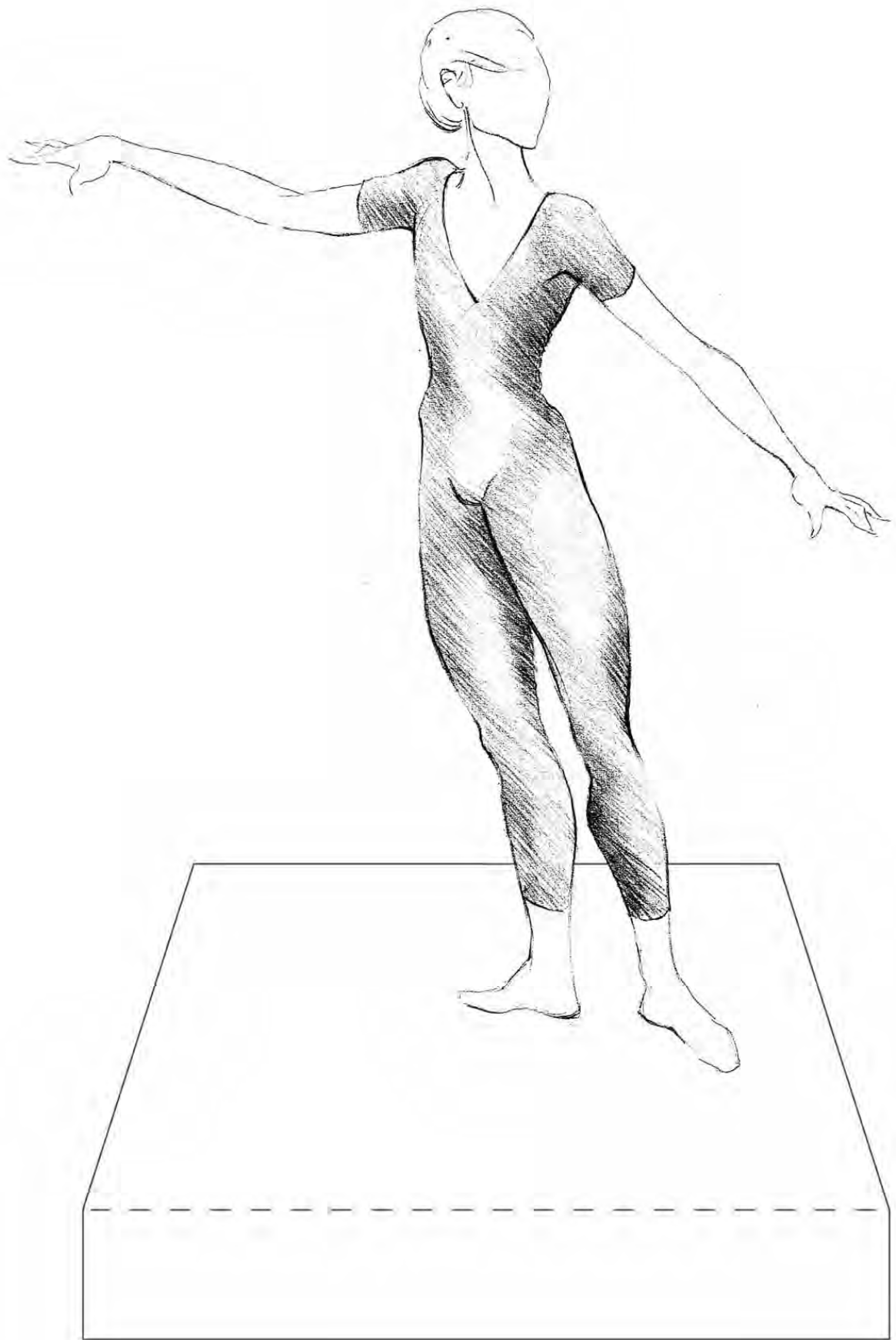
Dulcinea - droomvrouw, de jonkvrouw in de fantasie van Don Quichot

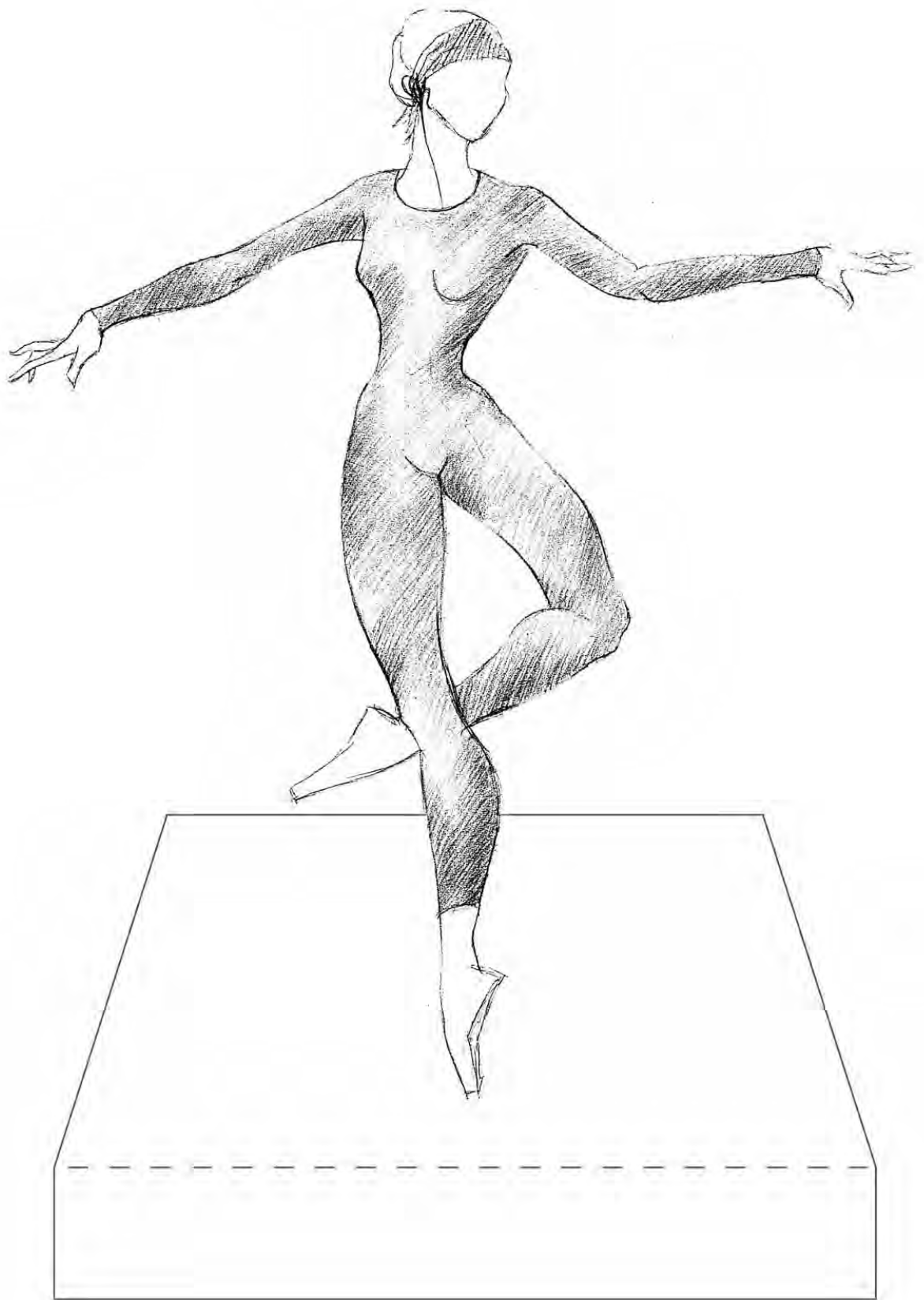
Triade - bosfee

Toneelspelers

Stroom

'Vechten tegen een windmolen'

Een denkgesprek over duurzame energie

Vakgebied: Taal

Domein: Mondelinge taalvaardigheid

Doelen:

- De kinderen weten wat een windmolen is
- De kinderen weten wat duurzame energie is
- De kinderen reflecteren op een informatieve tekst
- De kinderen overleggen, vatten samen, luisteren en geven hun mening

Nodig:

Afbeeldingen oude en nieuwe windmolens

Inleiding (5 minuten)

U leest:

Vechten tegen een windmolen?

In de voorstelling zien we dat Don Quichot het gevecht aangaat met een windmolen!

Hij denkt dat er in plaats van een windmolen een gruwelijk monster voor hem staat.

Don Quichot is natuurlijk in de war! Gelukkig weten wij wel beter. Een windmolen is namelijk erg nuttig!

U vertelt daarna dat windmolens er tegenwoordig anders uitzien. U kunt nu de afbeeldingen laten zien van de windmolens.

Wat doet een windmolen?

Een windmolen zorgt voor energie. Zoals je misschien weet hebben we op de wereld een groot probleem. De olie raakt op! Uit olie halen wij onze energie. Met die energie zorgen we ervoor dat alle huizen en gebouwen van stroom worden voorzien. Als we geen stroom hadden moesten we honderden kaarsen branden om een beetje licht te krijgen en een dikke trui aantrekken om geen kou te vatten in je eigen huis!

Wat doen we zonder olie?

Goed, de olie raakt op... Wat nu? Men is op zoek naar een nieuwe energiebron. En dan het liefst een die niet vervuult en die niet op kan gaan. Dan is windenergie een mooie kandidaat!

Een windmolen bestaat uit een lange paal, een hoofdas en drie enorme wieken. De wind zorgt ervoor dat de wieken draaien. De wieken zitten vast aan een hoofdas. In die hoofdas zit een generator. Dat is een soort dynamo. In de dynamo wordt de draaiende beweging omgezet in elektriciteit. 1 moderne windmolen kan per jaar zo'n 300 tot 500 huishoudens van stroom voorzien!

Waar zetten we windmolens neer?

Vooral in het Westen van Nederland kun je windmolens zien staan, maar dat zijn er niet veel. Het vaste land van Nederland is veel te klein om vol te bouwen met windmolens, dus gebeurt het op zee, bijvoorbeeld voor de kust van IJmuiden. Daar is een windmolenpark gebouwd van maar liefst 36 windmolens.

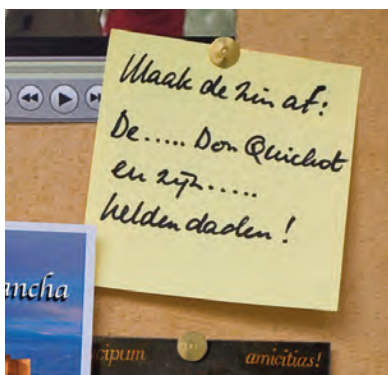
Opdracht:

Bereid in tweetallen de volgende vragen voor, praat er daarna over met de hele klas.

- vraag 1: Waarom zou je wel of niet voor windenergie kiezen? Bedenk voor- en nadelen van windenergie. Zijn er nog andere alternatieven?
- vraag 2: Wat deden mensen zonder elektriciteit? Hoe gaat het leven er aan toe zonder lamp, stofzuiger, koffiezetapparaat, waterkoker, broodrooster enz?
- vraag 3: Zonder elektriciteit geen computer! Wat kun je doen in plaats van computeren/gamen?
- vraag 4: Wat kun je zelf doen aan zuiniger omgaan met energie?

Bijvoeglijke naamwoorden

Het gebruik van een bijvoeglijk naamwoord voegt iets toe aan een tekst. Het vertelt iets extra's over een mens, dier of ding. Het kan worden gebruikt voor of achter het zelfstandig naamwoord. Het leuke ezeltje, het ezeltje is leuk. Een bijvoeglijk naamwoord geeft ook gevoelswaarde aan het zelfstandig naamwoord. Je kunt er een verhaal mee beïnvloeden: 'de oude ridder' klinkt toch heel anders dan 'de bejaarde ridder'.

Om de leerlingen een goed gebruik te laten maken van het bijvoeglijk naamwoord maken we gebruik van synoniemen.

Kitri is mooi.

Bedenk samen met de leerlingen andere woorden die ongeveer hetzelfde betekenen als het woord mooi.

Kitri is, bekoorlijk, aantrekkelijk, knap, begerlijk, charmant, lieflijk, betoverend.

De gevoelswaarde van de gevonden woorden is anders. Een lieflijke Kitri roept een ander beeld op dan een aantrekkelijke Kitri.

Een voorzichtige Sancho Panza is een ander mens dan een angstige Sancho Panza.

Leer kinderen met de gevoelswaarde van woorden omgaan door positieve en negatieve woorden te bedenken.

De ridder

De flinke, stoere, heldhaftige, moedige, sterke, dappere, krachtige, onverschrokken ridder.

Tegenover: de sneue, zielige, tragische, treurige, droevige, beklagenswaardige, meelijwekkende ridder.

Maak het verhaal van Don Quichot vrolijk, droevig, spannend of van alles wat door het gebruik van mooie bijvoeglijke naamwoorden.

Veel plezier met de opdracht.

Invulblad

Wat zijn bijvoeglijke naamwoorden? Het zijn woorden die iets zeggen van het zelfstandig naamwoord en ze geven een kenmerk of eigenschap van het zelfstandig naamwoord aan. Voorbeelden van bijvoeglijke naamwoorden zijn bijvoorbeeld; mooi, spannend, geweldig, groot, super, fantastisch, treurig, woedend of saai. Door bijvoeglijke naamwoorden te gebruiken wordt een verhaal spannender en interessanter.

Vul in:

Hetverhaal van het ballet volgt Kitri en de kapper Basilio die graag met elkaar willen trouwen. De vader van Kitri wil echter dat zijn dochter trouwt met Gamache, eenman met veel geld. Kitri en Basilio vluchten weg en sluiten zich aan bij een artiestengezelschap. Ze zijn echter gevolgd door Don Quichot en zijnknecht Sancho Panza. Don Quichot is een verwarde man die graag ridder wil worden en denkt dat hij daarom allerlei heldendaden moet verrichten. Hij trekt met zijn knecht door het land om overal het onrecht te bestrijden. Hij droomt dat Kitri zijnjonkvrouw is en noemt haar Dulcinea. De artiesten geven een voorstelling voor Kitri en Basilio en spelen alsof zemonsters zijn die Kitri aanvallen. Don Quichot denkt dat zijn Dulcinea wordt aangevallen en ziet eenkans om een heldendaad te verrichten. Hij vecht tegen de monsters en vernielt daarbij het kamp van de artiesten. Zelfs dewindmolens aan de rand van het bos ziet hij aan voorreuzen. Hij stormt op ze af om ze te bestrijden.

De artiesten zijn woedend en slaan de.....Don Quichot bewusteloos. Als hij weer bijkomt zijn de artiesten en Kitri en Basilio teruggekeerd naar Barcelona. Don Quichot en Sancho Panzo besluiten ook maar terug te gaan.

Kitri en Basilio zitten in eencafé. Plotseling krijgt Basilio eenidee om toch met zijn Kitri te kunnen trouwen. Hij fluistert Kitri zijn plan in haar oor:

.....

.....

.....

Wat zou die slimme Basilio hebben bedacht om toch met zijn Kitri te kunnen trouwen?
Maak het verhaal verder af!